

Utvärderingsrapport Sjuksköterskeprogrammet

2020-04-22

Utbildningens inriktning och avgränsning, omvärldsbevakning

Självvärdering:

Nästan en tredjedel av utbildningen i SSK-programmet sker i form av VFU. Sjuksköterskeprogrammet kommer från vårterminen 2020 att helt övergå till distansutbildning.

Utöver de i högskoleförordningen fastlagd examensmålen för sjuksköterskeexamen, har utbildningen vid HDa några ytterligare mål i programmet dessa rör bland annat: Personcentrerad vård; miljö- och hållbarhetsfrågor i relation till hälso- och sjukvården och yrkesrollen; miljöns (inklusive vårdmiljöers) påverkan på människors hälsa, ohälsa och välbefinnande; och informations- och kommunikationsteknologi som stöd för omvårdnad och sjuksköterskans yrkesutövning. Vad avser det sistnämnda innebär den snabba utvecklingen inom digitalisering, att inslagen av lärandemål och examinationer inom detta område kommer att behöva arbetas om.

Sakkunniga:

Beskrivningarna i självvärderingen innehåller många egna värderingar speglar, men en övervägande väl avvägd profil och avgränsning.

Nämnden:

Nämnden instämmer med de sakkunniga i att utbildningen har välgenomtänkt innehåll och profil.

En övergripande strategi är behövlig för de områden som anges vara programmets profil och som mer konkret beskriver vad studenterna ska uppnå avseende e-hälsa, internationalisering och hållbar utveckling.

En långsiktig plan i samarbete med region och kommuner för hur VFU ska genomföras, liksom för vilken roll VFU har i programmet.

Omvärldsbevakning och utvecklingsarbete

Självvärdering:

Programansvariga och ämnesansvariga deltar regelbundet på möten med motsvarande kollegor vid övriga lärosäten i Sverige. Lärare deltar i flera nationella forum däribland; Svensk sjuksköterskeförening, Diabetesförbundet och Demensförbundet. Samarbetet med Region Dalarna sker genom verksamhetsförlagd utbildning, samt genom kliniska adjunkter med delad tjänst mellan klinik och utbildning. Därutöver finns kliniska lektorat där tjänsterna delas mellan klinik, forskning och utbildning.

På grundnivå genomförs ingen extern granskning eller medbedömning av examensarbeten.

Sedan vårterminen 2019 alla kursansvariga på sjuksköterskeprogrammet organiserade i tre team.

Revidering av studiehandledningar, innehåll i kurser och examinationer ska ske kontinuerligt och har i och med dessa team fått en mer systematisk form.

Kursutvärderingar sker i varje kurs, men studentkåren behöver engageras för bättre uppslutning kring kursutvärderingar.

Seminarier i utbildningsprogrammet ska vara examinerande, d v s betygsgrundande och därmed obligatoriska, samtidigt som de ska fungera som ett stöd för lärandet. Med större och större

studentgrupper finns det en risk för att återkopplingen gällande studentens prestationer på skriftliga och muntliga examinationer blir mer begränsad, och därmed även fungerar sämre som stöd för studentens fortsatta lärande.

Sakkunniga:

Oklart i vilken mån studenter ges möjlighet att påverka utbildningen. Självvärderingen beskriver hur varje kurs utvärderas av studenterna, men behandlar inte hur studenternas utvärdering bearbetas eller eventuellt tas tillvara. Inte heller beskrivs hur studentenkäten tas tillvara. Att studenterna formulerar egna lärandemål under VFU vilket kan tolkas att reflektera att studenterna erbjuds de förväntade möjligheterna att påverka sin inlärningsituation.

Nämnden:

Det är oklart vilken omvärldsbevakning som görs och hur den i så fall tas om hand omsätts i praktiska åtgärder i utbildningen.

Studentrepresentanter meddelar att studentinflytandet tidigare fungerat väl genom studentkåren och PULS, men att det har minskat. Det är svårt att motivera studenterna att ge respons. De är inte intresserade av att skapa förbättringar enbart för kommande årskullar utan det är viktigt att deras problem kan lösas. Någon form av programutvärdering i mitten skulle vara värdefull.

I dialog med programansvariga påpekades att lite diskussion förs om att man måste anpassa pedagogiken till att vi har andra studenter nu än tidigare.

Lärarpersonal

Självvärdering:

Drygt 50 lärare finns upptagna på listan över undervisande personal. Ca 75 % av undervisningen genomförs av adjunkter och resterande del av disputerade lärare, varav ca 1 % seniora. Lektorerna undervisar främst i metodkurserna, samt i sista terminen och kursen Examensarbete. Det anges i självvärderingen som en svaghet att liten del av undervisningen genomförs av lektorer och att det vore önskvärt att lektorerna fanns jämt utspridda i hela programmet vilket ses över under 2020.

I varje kurs deltar en lektor som examinator som tillsammans med kursansvarig är kvalitetsansvarig, delaktig i planering av kurs och ska vara väl förtrogen med kursmål och examinationer. I arbetet ingår även att ta del av kursutvärdering och vara delaktig vid förändring av kurs. Examinatorn ska ansvara för att examinationer håller hög kvalitet, har en adekvat nivå och blir genomförda och bedömda på ett rättssäkert sätt samt godkänna studenternas betyg.

Hösten 2019 genomfördes ett arbete kring att kartlägga varje anställds kompetens, med målet att rätt kompetens/person ska arbeta med en kurs/ämne som motsvarar kompetensområdet. I programmet finns flera lektorer och adjunkter med specialkompetens i de tre profilmrådena. Flera forskningsprojekt pågår med inriktning mot personcentrerad vård, där lektorer och doktorander är involverade i grundutbildningen.

Inom området Informatik (e-Hälsa) finns kompetens bland adjunkter och lektorer, men det finns enligt självvärderingen ett stort behov av att öka kompetensen inom detta område.

I självvärderingen nämns angående övergången till distansutbildning att det finns behov av kompetensutveckling vad gäller web-baserad pedagogik och t ex examinationer anpassade just för web-baserat lärande.

Sakkunniga:

Förhållandevis stor andel adjunkter undervisar i programmet både sett till antal och sett till procent. De disputerade lärarna har förhållandevis låg tjänstgöringsgrad. Vidare framkommer bristen på jämn fördelning av disputerade lärare i hela programmet. Här krävs en stor insats för att rekrytera disputerade lärare. Kompetensen i ämnet omvårdnad är dock förhållandevis god. Gällande kompetensen i medicinsk vetenskap anges att det motsvarar de som behövs för att genomföra undervisning. Det framgår dock ingenting om bredd eller djup i kompetens eller exakt vad som avses med kompetens i ämnet medicinsk vetenskap.

Gällande handledarkapacitet och kompetens vid exempelvis handledning under verksamhetsförlagd utbildning framgår att varje student har en kontaktperson i form av en kontaktlärare alternativt klinisk adjunkt eller klinisk lektor. Oklart vilken kompetens kontaktlärare kan ha. En styrka är att kontaktlärare deltar vid såväl mitt –som slutbedömning i de flesta verksamhetsförlagda kurserna.

17 av lärarna har inte fullgjort 15 hp BHU.

Nämnden:

Nämnden instämmer med de sakkunniga i att andelen undervisning av disputerade lärare är låg och att lektorernas undervisning är ojämnt fördelad genom programmet. Vetenskaplig kompetens behöver involveras i högre grad särskilt inom ledning, programutveckling, kursutveckling och kursansvar.

Lektorernas undervisningstid utgörs ofta av rollen som examinator, men den tid som examinator har till förfogande är låg i förhållande till det ansvar som denna roll har enligt självvärderingen.

Flera av de lärare som har en stor del undervisning i programmet saknar BHU. Former behöver utvecklas för att möjliggöra för de lärare som behöver att genomföra komplett BHU.

Studenter påpekar att de ibland upplever att deras frågor inte bemöts av lärare.

Fyra av de lärare som i tabellen anges som Magister har i själva verket inte denna examen.

Nämnden instämmer med självvärderingen i att det finns ett stort behov av att öka kompetensen inom området Informatik (e-Hälsa).

Flera av lärarna närmar sig pensionsålder. En långsiktig tjänsteplanering för nyrekrytering och kompetenshöjning är nödvändig.

Genomförande av utbildningen

Självvärdering:

Ett examensmål som studenterna kan ha svårt att uppnå avser förmåga att använda informations- och kommunikationsteknologi som stöd för omvårdnad och sjuksköterskans yrkesutövning. De studenter som idag läser på sjuksköterskeprogrammet kommer att arbeta inom olika typer av web-baserad vård och de kommer att arbeta i en i allt högre grad av digitaliserad vård. Under de kommande åren kommer detta att ställa nya och högre krav på utbildning och examination i dessa frågor.

VFU utgör 57 hp i sjuksköterskeprogrammet och studenterna genomför VFU i länets kommuner samt i Region Dalarnas och enstaka privata vårdverksamheter. Varje student har under sina VFU-perioder en särskild kontaktperson i form av kontaktlärare, alternativt en klinisk adjunkt eller klinisk lektor. Det är också denna kontaktperson som ansvarar för bedömningen av studenten. Lärare ansvarar alltid för att kommunicera med handledare och på så sätt säkerställa bedömningen vid kursens slut. Lärarnärvaro vid slutbedömningsdiskussion förekommer i de fall det finns tveksamheter kring bedömningen.

Under den verksamhetsförlagda utbildningen bedöms den kliniska färdigheten i enlighet med Assessment of Clinical Education (AssCE-formuläret), vilket utgör ett stöd och förtydligande av lärandemålen då studentens utveckling skall bedömas. Dokument som tydliggör kopplingen mellan de olika områdena i AssCE och målen i respektive kurs är under utformning i samtliga VFU-kurser. Nationell klinisk slutexamination för sjuksköterskeexamen (NKSE), detta säkerställer att utbildningen och dess innehåll är relevant.

En styrka som lyfts i självvärderingen är den starka forskningsmiljön inom områden som implementeringsforskning, informatik, personcentrerad vård och hållbar utveckling, vilket kommer studenterna till del genom undervisning, användandet av artiklar och böcker skrivna av lektorer i programmet, samt genom val av ämnen för examensarbeten.

Studenterna skriver examensarbete parvis.Handledning av examensarbeten sker i grupp men också enskilt. De förbereds genom programmet genom att redovisa kunskaper via olika former av examinationer som syftar till att utveckla skrivandet, såsom skriftliga hemtentamen, projektuppsatser, skriftliga uppgifter i essäform, litteratursammanställningar. I självvärderingen lyfts dock att programmet är i behov av en översyn kring progressionen i vetenskapligt skrivande där det tydligt finns en genomarbetad tanke kring hur studenten bäst stöds och utvecklar sitt skrivande.

I sjuksköterskeprogrammet finns inga explicita mål gällande internationalisering, men tas upp i beskrivande text i utbildningsplan och kursplaner. Det finns möjlighet att bedriva delar av sina studier utomlands men en ökad mobilitet är önskvärd. Information om olika möjligheter till VFU i annat land delges studenterna i början av utbildningen.

Sakkunniga:

Självvärderingen indikerar på en rimlig progressionsnivå genom programmet i alla av de viktigaste delarna i en sjuksköterskeutbildning. De lärandemål som återges i värderingen står i rimlig proportion till examensmål och programmets inriktning.

Oklart om samtliga lärare handleder examensarbeten och därmed svårt att uttala sig om kompetensen hos dessa handledare.

Självvärderingen beskriver väl hållbar utveckling. Internationalisering beskrivs i form av värderingar och inslag i utbildningen, men inga explicita mål är framskrivna. Visst utbyte av studenter men i begränsad omfattning. Om det sker internationellt lärarutbyte framgår ej. Jämställdhet kan förtydligas i kursplanerna och även hur det examineras.

Nämnden:

Studentrepresentanter meddelar angående vetenskaplig kompetens att artiklar används under år 1 och i uppsatsen men däremellan sporadiskt. Det saknas handledning om hur man använder den slags kunskap som artiklarna ger. Kanske på fel sätt, man förstår inte vad de fyller för syfte förrän i slutet av utbildningen. I undervisningen hänvisas ofta tillbaka grundläggande saker från termin 1 som är som man inte kommer ihåg. Nämnden noterar att detta kan ha samband med den ovannämnda ojämna fördelningen av lektorers undervisningsinsatser. Nämnden poängterar vikten av en helhetssyn på programmets vetenskapliga innehåll.

Studenter påpekar att det är problematiskt att detaljfokus ibland är viktigare än en mer övergripande förståelse. Nivåerna kopplas inte alltid ihop och övergripande kunskaper premieras inte alltid. Text blir

erfarenheter från VFU som nämns i tentasvar ibland inte bedömda. Nämnden anser att innehållet i alla kurser bör vara inriktat på sjuksköterskans yrkesroll.

Studenter meddelar att finns delar av programmet som det är svårt att ta sig igenom. T ex leder svårigheter i anatomikursen termin 3 till en dominoeffekt där det blir omregistreringar även i efterföljande kurser. Nämnden påpekar att en orsak till dessa svårigheter kan vara att studenter inte tillgodogjort sig de förkunskaper från tidigare kurser som krävs.

Nämnden ser positivt på det teamarbete som påbörjats och poängterar att samarbete genom hela programmet är avgörande för att uppnå progression mot examensmålen.

Studenterna menar att mycket faller på plats i VFU. Långa sammanhängande VFU är dock skört då allt hänger på att man verkligen kan vara närvarande hela tiden. Bättre med mer uppdelat.

Nämnden noterar att det finns många exempel på aktiviteter och kursinslag som berör internationalisering, hållbar utveckling och jämställdhet, men att dessa inte avspeglas i lärandemål. Studenterna meddelar att en föreläsning ges om internationella perspektiv och det finns exempel på att undervisningen gett inblickar i andra förhållanden. E-twinning kanske skulle vara ett sätt att öka det internationella utbytet.